

ЃОРЃИ НАНО (GEORGE NANO)

Ѓорѓи Нано по потекло од селото Трсје–Леринско беше еден од првите македонски доселеници во Австралија и жива легенда за активностите во македонската колонија. – Основоположник и донатор на црквата „Св. Илија“ и голем приврзаник на вистината за Македонија

При престојот во Австралија го посетивме Квинбијан, мало гратче сместено во непосредна близина на престолнината Канбера. Тоа е место во кое се вишнеат бројни мотели од кои десетина беа сопственост на Македонци, а кои што служеа за потребите на посетителите, дипломатите и државната администрација сместена во главниот град. На тие простори, една година пред Канбера да стане престолнина во Австралија, во 1927 година се доселила првата група Македонци од Леринско и од Костурско, особено од селата Трсје и Статица. Меѓу нив беше и тогаш 93-годишниот доблесен патриот и донатор, иселеникот Ѓорѓи Нано, кој поради своите патриотски активности, љубов, поврзаност кон црквата и вистината за Македонија, почесно ја доби титулата „војвода“.

Во Сојузната територија што се наоѓа во рамките на државата Нов Јужен Велс, во Квинбијан ја посетивме црквата „Св. Пророк Илија“. Таа е една од првите македонски храмови во Австралија која е осветена уште во 1960 година и која е значаен црковен, национален, просветен и културен центар. При нашата посета во црквата го сретнавме Крсте Блажевски, долгогодишен иселеник по потекло од рибарското село Пештани, што се наоѓа на брегот на Охридското Езеро. Тој беше љубезен и ни го покажа црковниот храм кој се реновираше, како и културниот центар што беше во изградба, а кој требаше да биде на два ката со две големи сали и други потребни простории. Се планираше културниот дом да биде место на собирање и другарување, особено на младите Австралијанци од македонско потекло.

Пријатно македонско катче

На неколку стотини метри оддалеченост од црквата „Св. Илија“ се наоѓаше домот на чичко Ѓорѓи Нано. Тоа беше пријатно македонско катче кое во минатото го посетувале голем број намерници, посетители, гости, а потоа го заборавиле дури и тогашните црковни великодостојници. Ние го посетивме домот на овој благороден старец заедно со Кире Циревски и Тоде Кабровски и го најдовме овој честит Македонец со блага насмевка и благороден израз на лицето како седи во фотелјата и слуша музика од фолк - фестивалот „Канбера 91“, видеолената која, како што рече, го враќа во родната Македонија. Останавме да разговараме со чичко Ѓорѓи подолг период и, покрај неговата долга старост, разговаравме за минатото, за сегашноста, за иднината, се потсетивме за многу работи од неговиот живот. Инаку, авторот на овие редови го познава овој иселеник од пред 20-тина година кога чичко Ѓорѓи Нано, по 43-годишен престој во Австралија, за прв пат стапнал во Македонија и кога изразил желба да го посети неговото село Трсје, Леринско. За жал, и покрај тоа што тој беше австралиски државјанин, на еден груб начин беше одбиен од грчките власти и вратен од границата назад по железничката пруга кон Битола. Сликата да биде уште потажна, кога при враќањето во едната рака го носеше куферот, а во другата бело марамче, се вратил засекогаш да не го види своето родно село и да не ги посети гробовите на своите предци.

Чичко Ѓорѓи Нано е роден во 1809 година во селото Трсје, во Беломорска Македонија. Потекнува од македонско семејство, чиј тетко бил комита во четата на Сале. Меѓутоа, поради економски причини, уште во 1926 година заминал на печалба во Австралија, каде заедно со својата сопруга Јана, која починала во 1984 година, бил еден од оние Македонци кои целиот свој живот го посветил на афирмацијата за вистината за Македонија. Така, при една пригода, чичко Ѓорѓи ќе рече: „Роден сум во турско, Турчин не станав, од мене сакаа да направат Грк, но и Грк не станав. Се родив и ќе умрам како Македонец.“

Ова се пренесувало меѓу неговото семејство: синовите Коста и Петре и ќерката Лена, како и меѓу многуте внуци и правнуци кои живеат во непосредна близина на неговиот дом.

Инаку, Ѓорѓи Нано е основоположник и донатор на МПЦ „Св. Пророк Илија“ и има најповеќе заслуги за купувањето на храмот во кој тој и неговото семејство посветиле многу време, труд и средства во текот на изминатиот период.

Тоа е тажната сторија за војводата Ѓорѓи Нано, за еден од многумина македонски печалбари од Македонија кои го напуштиле својот роден крај и кои судбината ги повела по белиот свет, по парче печалбарски леб и по свое место под сонцето.

* Текстот за Ѓорѓи Нано е објавен во книгата „Во Австралија како дома“, на Славе Николовски - Катин, Матица македонска, Скопје 1992,91-93